

CÂY CHỦ CỦA SÂU NON BƯỚM PHƯỢNG (*PAPILIO* SPP.) VÀ THIÊN ĐỊCH CỦA CHÚNG Ở THÀNH PHỐ HUẾ VÀ VÙNG PHỤ CẬN

Võ Đình Ba^{1*}, Vũ Văn Liên², Lê Thị Lành¹

¹ Khoa Sinh học, Trường Đại học Khoa học, Đại học Huế

² Bảo tàng thiên nhiên Việt Nam

* Email: vodinhba@yahoo.com

Ngày nhận bài: 6/5/2019; ngày hoàn thành phản biện: 10/6/2019; ngày duyệt đăng: 02/10/2019

TÓM TẮT

Giống Bướm phượng *Papilio* Linnaeus, 1758 gồm nhiều loài bướm có kích thước từ trung bình đến lớn, có hình dáng đẹp. Bướm trưởng thành chủ yếu hút mật của hoa góp phần thụ phấn cho cây trồng nhưng sâu non của chúng sử dụng lá cây làm thức ăn, vì vậy ít nhiều gây những tác hại cho ngành trồng trọt. Trong khoảng thời gian từ 01/2018 đến 4/2019, ở khu vực thành phố Huế và vùng phụ cận đã phát hiện 7 loài bướm thuộc giống *Papilio*, trong đó loài Bướm phượng đen (*P. polytes*) là loài thường gặp nhất và phong phú nhất, Bướm phượng dải xanh (*P. demolion*) là loài hiếm. Sâu non của các loài bướm phượng ở khu vực nghiên cứu sử dụng 12 cây chủ thuộc họ Cam chanh (Rutaceae). Thiên địch của các loài bướm nói trên đã xác định có 8 loài, gồm *Calotes versicolor*, *Polistes* sp., *Vespa* sp., *Solenopsis* sp.1, *Solenopsis* sp.2, *Hierodula* sp. và *Oxyopes* sp. là những loài bắt mồi ăn thịt và loài *Euagathis* sp. ký sinh. Những dữ liệu này có thể ứng dụng để nuôi bướm hoặc nuôi thiên địch và phòng trừ sinh học.

Từ khóa: *Papilio*, Rutaceae, thành phố Huế, thiên địch.

CATERPILLAR HOST PLANTS OF SWALLOWTAIL BUTTERFLY AND NATURAL ENEMIES IN HUE CITY AND ADJACENT AREAS

Vo Dinh Ba^{1*}, Vu Van Lien², Le Thi Lanh¹

¹ Faculty of Biology, University of Sciences, Hue University

² Vietnam National Museum of Nature

* Email: vodinhba@yahoo.com

ABSTRACT

Genus *Papilio* Linnaeus, 1758 has many beautiful species which are medium to large size, attracting many collectors, many species in *Papilio* genus are also raised for different purposes of human being. It is good when butterflies drink nectar of flowers for the plant reproduction, however leaves are considered as foods for larvae, causing the ravage for crops. This study has found 7 swallowtail butterflies belonging to *Papilio* genus in Hue City and adjacent areas from January 2018 to April 2019. A Common Mormon butterflies (*Papilio polytes*) is the most abundant and common species and a Banded Swallowtail (*P. demolion*) is a rare species. There are 12 plant species of rutaceous (Rutaceae) which are larval food plants. The results also indicate that the species composition of natural enemies are 8 species with 7 predation species including *Calotes versicolor*, *Polistes* sp., *Vespa* sp., *Solenopsis* sp.1, *Solenopsis* sp.2, *Hierodula* sp., *Oxyopes* sp. and a parasitoid species (*Euaagathis* sp.). The data is helpful to use for raising some butterflies or natural enemy species and apply to biocontrol.

Keywords: *Papilio*, Rutaceae, Hue City, Natural enemies.

Võ Đình Ba sinh ngày 12/12/1978 tại Phú Yên. Năm 2000, ông tốt nghiệp cử nhân Sinh học tại Trường Đại học Khoa học, Đại học Huế. Năm 2006, ông tốt nghiệp thạc sĩ chuyên ngành động vật học cũng tại Trường Đại học Khoa học, Đại học Huế. Từ 2003 đến nay, ông là giảng viên tại cơ sở đào tạo nói trên.

Lĩnh vực nghiên cứu: côn trùng, lưỡng cư, bò sát.

Vũ Văn Liên sinh ngày 07/10/1966. Ông tốt nghiệp Đại học Nông nghiệp I Hà Nội, thạc sĩ năm 2001 tại Viện Động vật Côn Minh, Viện Hàn lâm Khoa học Trung Quốc; nhận bằng Tiến sĩ năm 2008 tại Viện Sinh thái và Tài nguyên Sinh vật; nhận học hàm PGS năm 2016. Từ năm 2009 đến nay: ông công tác tại Bảo tàng Thiên nhiên Việt Nam, Viện Hàn lâm KHCNVN.

Lĩnh vực nghiên cứu: đa dạng sinh học và bảo tồn côn trùng.

Lê Thị Lành sinh ngày 15/8/1995 tại Quảng Trị. Cô là sinh viên khóa 38, ngành Sinh học, trường Đại học Khoa học, Đại học Huế.